

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Srednja škola za okoliš i drveni dizajn

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Secondary school of environment and wood
design

ETIČKI KODEKS

O ORGANIZACIJI I REALIZACIJI STUDIJSKE POSJETE

Sarajevo, maj 2022. godine

Na osnovu člana 61. Pravilnika o organizaciji i realizaciji izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja/logorovanja, društveno/korisnog rada, škole u prirodi i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi ("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 15/22), Školski odbor JU Srednja škola za okoliš i drvni dizajn Sarajevo na IV sjednici održanoj dana 24.05.2022. godine donosi:

E T I Č K I K O D E K S

I UVOD

Član 1

1. Etički kodeks predstavlja skup načela, prava i obaveza kojima se određuju međuljudski odnosi svih učesnika ekskurzije. Etički kodeks predstavlja skup zajedničkih vrijednosti društveno prihvatljivih oblika ponašanja koje neposredni faktori odgojno-obrazovnog rada uvažavaju u svom djelovanju.
2. Cilj etičkog kodeksa je poticanje razumijevanja i prihvatanje temeljnih načela moralno opravdanog ponašanja i njihovu primjenu.

Član 2

Studijske posjete su jednodnevna ili višednevna putovanja i boravak učenika u pratnji zaposlenika škole, na unaprijed određenoj destinaciji, radi posjete obrazovnim, tehničkim i privrednim odredištim.

Škola, samostalno ili u saradnji sa turističkom/putničkom agencijom, organizuje i realizuje studijske posjete i kao takva obavezno uključuje posebne oblike odgojno-obrazovnog rada učenika i nastavnog osoblja izvan sjedišta škole radi ostvarivanja pojedinih dijelova Nastavnog plana i programa.

II PRAVILA I OBAVEZE PONAŠANJA UČESNIKA STUDIJSKE POSJETE

Član 3

1. Učenici

- a) Učešće učenika na studijskoj posjeti se zasniva na principu dobrovoljnosti, a finansira se sredstvima roditelja ili iz doniranih sredstava.
- b) Za učešće učenika u studijskoj posjeti roditelji učenika moraju dati saglasnost, u suprotnom učenik ne može učestvovati izvođenju studijske posjete.
- c) Učenici su dužni da se ponašaju odgovorno, da budu tačni i ispunjavaju sve zadate obaveze.
- d) Učenici su dužni i obavezni da prate i učestvuju u svim aktivnostima tokom realizacije studijske posjete, a koje su planirane ponudom turističke agencije ili isplanirane Izvedbenim planom i programom.
- e) Tokom realizacije studijske posjete učenici su dužni i obavezni da se ponašaju pristojno i na društveno prihvatlji način (i za vrijeme putovanja i tokom realizacije aktivnosti studijske posjete). Zabranjen je bilo koji oblik neprihvatljivog ponašanja (guranje, štipanje, udaranje, verbalno vrijedeđanje, fizičko nasilje, psovanje, seksualno uzinemiravanje i dr.)
- f) Učenici su obavezni da poštuju druge učenike, profesore, vođu puta, vozača, zaposlenike Turističke agencije, hotelsko i ugostiteljsko osoblje, graničare, carinike i druga lica sa kojim stupaju u komunikaciju.
- g) Učenici treba da pažljivo postupaju i da paze da ne oštete ličnu i imovinu drugih učesnika ili inventar i imovinu hotela i drugih ugostiteljskih objekata, autobusa i slično.
- h) Učenici su dužni i obavezni da vode računa o ličnim stvarima (prtlijag, novac, mobitel, fotoaparat, nakit i druge vrijedne stvari).
- i) Za vrijeme boravka u hotelu učenici treba da se pridržavaju Kućnog reda:
  - poštuju vrijeme spavanja;
  - poštuju vrijeme dnevnih obroka;

- da obezbijede mir i tišinu, da ne uznemiravaju osoblje i druge goste hotela;
  - ne puštaju muziku ili glasno komuniciraju.
- j) Učenici treba da se pristojno oblače, te da vode računa o urednosti i ličnoj higijeni.
- k) Zabranjeno je konzumiranje alkohola i opojnih sredstava.
- l) Zabranjena je zloupotreba korištenja mobilnih aparata i drugih sredstava komunikacije kojima bi se uznemiravali drugi učesnici studijske posjete.
- lj) Zabranjeno je udaljavanje i osamostaljivanje učenika bez odobrenja profesora ili vođe puta.
- m) Zabranjeni su odlasci na neprikladna i osamljena mjesta.
- n) Zabranjena je komunikacija sa nepoznatim osobama, uzimanje bilo kakvih sredstava ili predmeta od istih ili ulazak u njihov lični automobil.
- nj) Nije dozvoljen bilo koji vid uznemiravanja ostalih učesnika, a koji pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih odnosa, zastrašivanja, vrijedanja i ponižavanja.
- o) Kod aktivnosti koje se realizuju u prirodi učenici su dužni da se odgovorno odnose prema prirodnim ljepotama zemlje, da ne uništavaju biljke ili ugrožavaju život životinja, ne pale vatru, ne bacaju smeće, ne uništavaju klupe i mjesta za odmor, ne konzumiraju nepoznate biljke, plodove i gljive.
- p) Po povratku sa studijske posjete učenici su obavezni da ponesu sve svoje lične stvari, da ne ostavljaju nered i smeće u prostorijama u kojima su boravili.
- r) Učenici imaju pravo i obavezu da učestvuju u evaluaciji rada zaposlenika i evaluaciji uspješnosti studijske posjete.
- s) Učenici imaju pravo da budu upoznati sa Etičkim kodeksom na časovima odjeljenske zajednice i obavezu ponašanja učenika u skladu sa istim.
2. Profesori, vođa puta i ostali zaposlenici škole
- a) Profesori ili osobe koje su po ovlaštenju direktora zadužene za određenu grupu učenika dužni su imati podatke o svakom učeniku zadužene grupe. Podaci o učeniku se evidentiraju na propisanom obrascu (*prilog 1*).
- b) Profesori, vođa puta i ostali zaposlenici škole su dužni da vode brigu o učenicima, njihovoj bezbjednosti i zdravstvenom stanju.
- c) Profesori, vođa puta i ostali zaposlenici škole su dužni da zaštite učenike i ne dozvole nepoželjni uticaj drugih osoba (navođenje na konzumiranje alkohola, opojnih sredstava ili drugi oblik neprihvatljivog ponašanja).
- d) Profesori, vođa puta i ostali zaposlenici škole su dužni da spriječe bilo koji oblik neprihvatljivog ponašanja učenika.
- e) Odnos profesori, vođe puta i ostalih zaposlenika škole prema učenicima i drugim učesnicima mora biti profesionalan, nepristrasan i pristojan.
- f) Profesori, vođa puta i ostali zaposlenici škole se trebaju ponašati u skladu sa načelom jednakosti i pravednosti prema svim učenicima.
- g) Od profesora, vođe puta i ostalih zaposlenika škole, realizatora Izvedbenog plana i programa (*prilog 2 ili prilog 3*), se očekuje odgovorno, savjesno i etički besprijekorno ispunjavanje svih obaveza prema učenicima i ostalim učesnicima studijske posjete.
- h) Profesori, vođe puta i ostali zaposlenici škole su dužni i obavezni da osiguraju tajnost podataka o zdravstvenom stanju i drugim specijalnim potrebama učenika, a poštujući privatnost učenika.
- i) Profesori, vođa puta i ostali zaposlenici su dužni da se ponašaju odgovorno i da komuniciraju na očekivan način.
- j) Zabranjeno je konzumiranje alkohola i opojnih sredstava profesorima, vođi puta i drugim zaposlenicima škole.
3. Roditelji/staratelji učenika

- a) Roditelj /staratelj ima pravo da bez bilo kakve prisile odluči o učešću njegovog djeteta u realizaciji studijske posjete.
- b) Roditelj /staratelj ima pravo da na roditeljskom sastanku bude obaviješten o izboru najpovoljnije ponude, sadržaju aktivnosti, mjestu realizacije, kompletnom aranžmanu,
- c) Roditelj /staratelj je obavezan da da pismenu saglasnost kojom prihvata uslove putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće njegovog djeteta u studijskoj posjeti.
- d) Studijsku posjetu i druge neobavezne oblike odgojno-obrazovnog rada finansiraju roditelji.
- e) Roditelji/staratelji su dužni da blagovremeno upoznaju razrednika ili druge nosioce studijske posjete o zdravstvenom stanju, sklonostima učenika ili nekoj drugoj specijalnoj potrebi učenika, te eventualno o terapiji koju učenik koristi.
- f) Odnos roditelja/staratelja prema profesorima, vođi puta i ostalim zaposlenicima škole treba da bude tolerantan, pristojan i uvažavajući, a s ciljem ostvarivanja dobrobiti za dijete.
- g) Roditelji/staratelji su dužni da poštiju ličnost učenika, profesora, vođe puta i drugih zaposlenika škole, da ih ne vrijeđaju, uznenimiravaju ili diskriminisu po bilo kojem osnovu.
- h) Roditelji su obavezni da nadoknade troškove, ukoliko učenik prouzrokuje štetu tokom realizacije studijske posjete.
- i) Roditelji/stratelji imaju pravo učešća u predlaganju sadržaja Izvedbenih planova i programa, a preko Vijeća roditelja.
- j) Roditelji/staratelji imaju pravo da budu upoznati sa Etičkim kodeksom o ponašanju učesnika studijske posjete na roditeljskim sastancima.

4. Zaposlenici Turističke agencije

- a) Zaposlenici Turističke agencije su dužni da poštiju ličnost učenika, profesora, vođe puta i drugih zaposlenika škole, da ih ne vrijeđaju, uznenimiravaju ili diskriminisu po bilo kojem osnovu.
- b) Zaposlenici Turističke agencije, animatori, vodiči, kustosi i dr. su obavezni da sve aktivnosti planirane ponudom i turističkim aranžmanom budu prilagođene psihofizičkim sposobnostima učenika i ciljevima odgojno-obrazovnog rada.
- c) Odnos zaposlenika Agencije prema učenicima, profesorima, vođi puta i drugim zaposlenicima škole mora biti profesionalan, pristojan, uvažavajući.
- d) Agencija je obavezna da preduzme sve aktivnosti u cilju ostvarivanja zdravstvene i druge zaštite učenika, te obezbijedi sigurno realizovanje svih aktivnosti studijske posjete.
- e) Agencija je obavezna da osigura tajnost podataka o zdravstvenim i drugim specifičnim potrebama učenika.
- f) Agencija je dužna da osigura zabranu posluživanja alkohola i drugih nedozvoljenih sredstava učenicima, kao i posjete učesnika studijske posjete sobama drugih lica koja se ne nalaze na spisku učesnika.

III PRAVILA MEĐUSOBNE KOMUNIKACIJE

Član 4

1. Svi učesnici studijske posjete su dužni i obavezni da se ophode uljudno i da poštuju jedni druge.
2. Zabranjena je svaka vrsta uvreda, psovki, omalovažavanja, vrijeđanja među učesnicima studijske posjete ili upotreba fizičkog nasilja.
3. Zabranjena je bilo koja vrsta diskriminacije i neprijateljstava među učesnicima studijske posjete.

IV VRIJEME I MJESTO REALIZACIJE AKTIVNOSTI

Član 5

1. Studijske posjete mogu trajati najduže pet radnih dana.
2. Studijske posjete se organiziraju i realiziraju na teritoriji Bosne i Hercegovine i u inostranstvu, u skladu sa Izvedbenim planom i programom, u ustanovama i privrednim/industrijskim preduzećima na teritoriji Bosne i Hercegovine i u inostranstvu radi upoznavanja sa novim obrazovnim dostignućima iz oblasti struke koja se izučava u školi.

V TAJNOST PODATAKA

Član 6

Obaveza škole i Agencije je da osiguraju tajnost podataka o zdravstvenom stanju i drugim specifičnim potrebama učenika.

VI ZABRANA OSAMOSTALJIVANJA

Član 7

1. Zabranjuje se osamostaljivanje učenika od grupe učenika i profesora, a bez dozvole i odobrenja profesora vođe puta i drugih zaposlenika škole.
2. Zabranjuje se osamostaljivanje vozača, vodiča, profesora, vođe puta, drugih zaposlenika škole, kustosa, vodiča, animatora i sl. sa manje od tri učenika.
3. Zabranjeno je učenicima da posjećuju neprikladna i osamljena mesta.

VII ZABRANA DISKRIMINACIJE I UZNEMIRAVANJA

Član 8

1. Zabranjen je bilo koji oblik diskriminacije učenika i drugih učesnika studijske posjete, a prema vjerskoj, nacionalnoj, spolnoj, rasnoj osnovi, tjelesnom izgledu, zdravstvenom stanju ili bilo kojoj drugoj osnovi.
2. Učesnici studijske posjete ne smiju biti podložni predrasudama koje mogu dovesti do neobjektivnosti i diskriminacije.
3. Zabranjen je svaki oblik uznemiravanja drugih učesnika. Pod uznemiravanjem se podrazumijeva svaki verbalni, neverbalni ili fizički čin koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa, ponižava.
4. Zabranjen je bilo koji oblik seksualnog uznemiravanja, koje podrazumijeva upućivanje verbalnih ili fizičkih prijedloga seksualne prirode drugoj osobi, iznošenje seksualno obojenih šala i opaski ili bilo koji drugi oblik ponašanja koji je seksualno obojen.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9

1. Škola ima obavezu upoznati sve faktore/učesnike studijske posjete s Etičkim kodeksom.
2. Kršenje odredbi Etičkog kodeksa bilo kojeg oblika odgojno-obrazovnog rada iz Pravilnika predstavlja osnov za pokretanje disciplinskog postupka za prekršioce (učenike i profesore), odnosno jedan je od razloga za neispunjavanje minimalnih kvalifikacijskih zahtjeva za Agencije – ponuđače.

Član 10

Etički kodeks stupa na snagu 8 dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči škole, nakon donošenja odluke Školskog odbora JU Srednja škola za okoliš i drvni dizajn Sarajevo.

PREDsjEDNIK ŠKOLSKOG ODBORA

Eniz Tahmaz, dipl.ing.šumarstva

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Srednja škola za okoliš i drveni dizajn

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Secondary school of environment and wood
design

Prilog 1

OSNOVNI PODACI O UČENIKU/UČENICI, UČESNIKU STUDIJSKE POSJETE

Redni broj	Ime i prezime učenika	Br. tel. učenika i roditelja	Podaci o učenike vezani za eventualne bolesti, specifičnosti
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			

Napomena:

Svi podaci upisani u ovaj obrazac su povjerljivi i za njih je odgovorna zadužena osoba!

Odgovorno lice za realizaciju ekskurzije _____

(Kopiju Priloga 1 dostaviti direktoru prije realizacije posjete.)

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Srednja škola za okoliš i drveni dizajn

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Secondary school of environment and wood
design

Prilog 2

IZVEDBENI PLAN I PROGRAM JEDNODNEVNE STUDIJSKE POSJETE

CILJEVI: _____

ZADACI: _____

SADRŽAJ I METODE REALIZACIJE ODREĐENOOG ODGOJNO-OBRZOVNOG
OBЛИKA RADA:

PLANIRANI OBUHVAT UČENIKA: _____

VREMENSKI OKVIR: _____

NAČIN DOLASKA U POSJETU:

PUTNI PRAVAC SA KONAČNIM ODREDIŠTEM:

DRUGI BITNI ELEMENTI ZA REALIZACIJU:

Odgovorno lice za realizaciju posjete: _____

(Kopiju Priloga 2 dostaviti direktoru prije realizacije posjete.)

Prilog 3

IZVEDBENI PLAN I PROGRAM VIŠEDNEVNIH STUDIJSKIH POSJETA

Školska _____ godina

SADRŽAJ:

- a) Odgojno-obrazovni ciljevi i zadaci
- b) Sadržaj, metode i sredstva kojima se postavljeni zadaci ostvaruju
- c) Nosioci realizacije i predviđenih aktivnosti
- d) Planirani obuhvat učenika
- e) Dužina trajanja
- f) Planirani putni pravci i planirana destinacija
- g) Opis prijevoza, ugostiteljskih usluga i drugih usluga
- h) Odredbe o upravljanju rizicima realizacije
- i) Planiranje cijena usluge odnosno finansijski okvir
- j) Tehnička realizacija
- k) Način finansiranja po kategorijama učenika
- l) Ostalo

a) ODGOJNO-OBRASOVNI CILJEVI I ZADACI

Odgojno-obrazovni ciljevi su razvrstani i složeni, u društvenom pogledu su prioritetni i veoma

odgovorni, a dijele se na: opće (odgojne, obrazovne i funkcionalne) i posebne.

ODGOJNI CILJEVI i se odnose na sticanje vrlina i pozitivnih navika, na razvijanje valjanih moralnih shvatanja i usvajanja kulturnog ponašanja, a prvenstveno utiču na voljnu aktivnost učenika, snaže je vrlinama i usmjeravaju prema društveno-korisnim djelatnostima i plemenitom postupanju.

OBRAZOVNI CILJEVI se ostvaruju usvajanjem svih onih sadržaja oblika odgojno-obrazovnog rada, koji zahtijevaju izučavanje, razumijevanje i pamćenje, a odnose se na sticanje znanja pomoću raznih metoda i podsticanja slobodnih aktivnosti učenika. Odgojni i obrazovni ciljevi se međusobno uslovljavaju i zajednički ostvaruju. Odgoj ima snažnu obrazovnu funkciju, a obrazovanje značajnu odgojnu funkciju.

FUNKCIONALNI CILJEVI obuhvataju umijeće sposobnosti radnih navika i iskustva koja se mogu primijeniti u neposrednoj životnoj praksi i ogledaju se kroz posebne zadatke da kod učenika razvijaju moć zapažanja i upoređivanja, zaključivanja i dokazivanja, apstrakcije i konkretnizacije, analize i sinteze s namjerom da se kod učenika probudi smisao za uvidjane bitnih detalja i odnosa, uzročno posljedičnih veza i funkcija, da se pojača radoznačnost, istraživački duh, mašta i kritičnost, razvijanje voljne stvaralačke aktivnosti učenika. Funkcionalni ciljevi su bitan uslov za postizanje obrazovnih i odgojnih ciljeva.

Zadaci predstavljaju konkretizaciju ciljeva.

Ciljeve treba konkretizirati kroz sljedeće zadatke:

- upoznavanje načina života i rada stanovnika pojedinih krajeva;
- razvijanje pozitivnog odnosa prema kulturnim i estetskim vrijednostima;
- razvijanje pozitivnih socijalnih odnosa;

- podsticanje i ispoljavanje pozitivnih emocionalnih doživljaja.

Studijskom posjetom kroz _____ učenici će se upoznati sa prirodno-geografskim obilježjima i historijskim znamenitostima, te steći znanje o kulturnom nasljeđu kroz posjete spomenicima svjetske baštine. Ovakvo putovanje će svakako pozitivno djelovati na socio-psihički razvoj učenika.

b) SADRŽAJ, METODE I SREDSTVA KOJIMA SE POSTAVLJENI ZADACI OSTVARUJU

Sadržaj odgojno-obrazovnog rada predstavlja solidnu osnovu za jake podstreke za ostvarivanje ciljeva s područja moralnog, radnog, intelektualnog, estetskog odgoja. Učenici će imati priliku steći znanje iz više nastavnih oblasti kao što su: stručno područje, historija, geografija, umjetnost. Studijsku posjetu odlikuje istraživački karakter i objedinjavanje mnoštva organizacionih i metodičkih radnji. To podrazumijeva dobru pripremljenost učenika i nastavnika, posebno na području motivacije da se što više zapazi, sazna, zabilježi i upamti. Odgojno-obrazovna svrha studijske posjete ogleda se u neposrednom opažanju i potpunom doživljaju stvarnosti i na taj način se stiču dublja i trajnija znanja, te ublažavaju negativne posljedice verbalističke nastave.

c) NOSIOCI REALIZACIJE PREDVIĐENIH AKTIVNOSTI

Nosioci realizacije svih aktivnosti su vođa puta _____ te pratioci profesori i predstavnik turističke agencije. Studijska posjeta mora zadovoljiti minimalne zahtjeve putovanja. Zahtjeve treba obezbijediti kroz sveobuhvatnu stručnu i tehničku pripremu, a sve u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i realizaciji izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, društveno-korisnog rada, škole u prirodi i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednoj školi ("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 15/22"). Posebnu pažnju treba obratiti na bezbjednost kao nezaobilazan zahtjev u organizaciji i realizaciji, a podrazumijeva poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku organizacije i realizacije.

d) PLANIRANI OBUHVAT UČENIKA

Provedenom anketom za učešće u studijskoj posjeti izjasnilo oko _____ učenika. Roditelji će prije putovanja dostaviti Izjave/Saglasnost roditelja za putovanje, odnosno odlazak na studijsku posjetu.

e) DUŽINA TRAJANJA

Studijska posjeta će trajati ukupno _____.

Studijska posjeta bi se trebala obaviti u terminu _____. (da bi se zadovoljio gore navedeni uslov o broju radnih i neradnih dana, tačan termin bi trebalo usaglasiti sa Agencijom).

f) PLANIRANI PUTNI PRAVCI I PLANIRANA DESTINACIJA:

Planirani putni pravci: _____

Polazak: _____

Povratak: _____

Fakultativna ponuda: _____

g) OPIS PRIJEVOZA, UGOSTITELJSKIH USLUGA I DRUGIH USLUGA

Minimalni zahtjevi putovanja:

Putovanje zauzima značajno mjesto u realizaciji studijske posjete, te je u tom smislu postoji obaveza da se obezbijede uslovi za sigurno i udobno putovanje učesnika studijske posjete. Sigurno putovanje, podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo ona prijevozna sredstava (vlastita prijevozna sredstva ili prijevozna sredstva u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica koja su registrirana za obavljanje djelatnosti prijevoza putnika) u kojima su putnici i prtljag osigurani (putničko i zdravstveno osiguranje). Pri realizaciji putovanja moraju se koristiti autobusi odgovarajuće starosti, tehnički ispravni i pregledani, pod uslovom da njima upravljaju lica, koja ispunjavaju zahtjeve u pogledu profesionalne

obučenosti i kompetentnosti i za koja Agencija školi dostavi pisane dokaze o psihofizičkoj sposobnosti za upravljanje autobusom, za vozače koji su angažirani za prijevoz učesnika studijske posjete. Zahtjevi u pogledu starosti autobusa (kao najčešće korištenog sredstva za prijevoz učenika) su da za putovanje izvan Bosne i Hercegovine moraju se koristiti autobusi koji nisu stariji od deset godina. Zahtjevi u pogledu tehničke ispravnosti autobusa podrazumijevaju obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva, prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o tehničkim pregledima autobusa koji se koriste za putovanje (redovni tehnički pregledi u posljednjih šest mjeseci i tehnički pregled obavljen ne ranije od pet dana prije putovanja). Zahtjevi u pogledu udobnosti podrazumijevaju obavezu Agencije i škole da osiguraju potreban broj sjedišta u autobusu. Direktor ima obavezu obustave početka putovanja, ako nisu ispunjeni svi uslovi u skladu sa ovim Pravilnikom, te ako utvrdi da prijevozno sredstvo nema dokaze o ispunjavanju navedenih uslova u pogledu tehničke

ispravnosti, potrebnog broja sjedišta i odgovarajuće udobnosti, kao i u slučaju kada je očigledno da je vozač u takvom psiho-fizičkom stanju da nije sposoban sigurno upravljati vozilom (alkoholiziranost, umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje) o čemu će obavijestiti odgovorno lice Agencije, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje i nadležni organ Ministarstva unutrašnjih poslova.

Minimalni zahtjevi pri pružanju ugostiteljskih usluga:

Ugostiteljske usluge u realizaciji studijske posjete predstavljaju bitan segment za kvalitetnu realizaciju, te je, u tom smislu, obaveza škole da, prilikom ugovaranja putovanja upravlja eventualnim rizicima smještaja odnosno prehrane, te obezbijedi uslove za siguran i udoban boravak i prehranu učenika. Minimalni zahtjevi pri pružanju ugostiteljskih usluga podrazumijevaju usluge pravnih lica (koji ispunjavaju uslove za bavljenje ugostiteljskom djelatnošću) u svrhu pripremanja hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i posluživanje pića i napitaka u objektu i izvan objekta, te pružanja smještaja u objektima na način predviđen zakonom i propisima koji uređuju tu oblast. Siguran boravak, podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo one smještajne i ugostiteljske objekte koji zadovoljavaju određene standarde u smislu kvaliteta usluga smještaja, prehrane i posluživanja napitaka, sa posebnim osvrtom na visok kvalitet ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih zahtjeva u pogledu pripremanja hrane i napitaka i smještajnih sadržaja. Ugodan boravak, podrazumijeva obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva, prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o kvalitetu smještajnih i ugostiteljskih usluga objekata (kategorizacija objekta), u kojima je planiran smještaj i ishrana učenika (posluživanje hrane/napitaka u objektu i u prijevoznom sredstvu), u toku realizacije određenog oblika odgojno-obrazovnog rada. Učenici ne mogu biti posjetioci objekata i ustanova, te korisnici smještajnih i ugostiteljskih objekata koji u svojim sadržajima nude usluge suprotne načelima i ciljevima odgojno-obrazovnog rada (učenici ne mogu biti posjetioci predstava odnosno korisnici usluga smještajnih/ugostiteljskih objekata koji prikazuju/pružaju sadržaje neprimjerene uzrastu odnosno psiho-fizičkom razvoju djeteta/učenika). Škola je obavezna, prilikom ugovaranja, zahtijevati od Agencije da osigura postupanje odgovornih lica u smještajnim i ugostiteljskim objektima (u svim oblicima odgojno-obrazovnog rada koji uključuju pružanje tih usluga) u smislu zabrane posluživanja alkoholnih pića i drugih opijata učenicima, te posjete sobama drugih lica koja se ne nalaze na spisku učenika (spisak dostavlja Agencija i škola) određenog oblika odgojno-obrazovnog rada. Bezbjednosni aspekti boravka ogledaju se i u obavezi Agencije da, svim učesnicima studijske posjete koja se realizira u inostranstvu, izda odgovarajuću iskaznicu koja obavezno sadrži naziv i obilježje naše države, ime i prezime učenika, naziv škole, podatke o smještaju (naziv i adresa hotela), te ime i kontakt telefon predstavnika Agencije. Učenici su obavezni da sve vrijeme boravka u inostranstvu nose iskaznicu sa sobom, istaknutu na vidnom mjestu.

h) ODREDBE O UPRAVLJANJU RIZICIMA REALIZACIJE

Imajući u vidu činjenicu da je odgojno-obrazovni rad složen proces, planski organiziran i vođen, u kojem učenici usvajaju znanja, stiču vještine i navike, psihički se razvijaju i

svestrano se odgajaju, škola je obavezna preventivno postupati preduzimanjem niza sigurnosnih mjera kako bi povećan rizik, kao bitna karakteristika studijske posjete bio sveden na razumnu mjeru, odnosno minimum. Preventivno postupanje predstavlja niz planskih aktivnosti usmjerenih na povećanje sigurnosti svih sudionika uključenih u studijskoj posjeti, a ogleda se u:

- pravovremenom upoznavanju roditelja/staratelja učenika sa studijskom pojetom koja je planirana Godišnjim programom rada škole;
- pribavljanjem pismene saglasnosti roditelja/staratelja kojim se prihvaćaju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika u studijskoj posjeti;
- planskom upoznavanju učenika i roditelja/staratelja sa etičkim kodeksom (društveno prihvatljiva pravila ponašanja), na časovima odjeljenske zajednice, odnosno na roditeljskim sastancima;
- upoznavanju učenika sa pravilima sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva i svih oblika nasilja sa posebnim osvrtom na vršnjačko nasilje;
- zaštitnim mjerama od odlaska učenika na neprikladna mjesta;
- edukaciji učenika sa ciljem aktivnog doprinosa učenika u procesu realizacije ekskurzije;
- obavezi škole da pored voditelja putovanja, odredi i po jednog pratioca zaposlenika škole na svakih najmanje 15, a najviše 20 učenika;
- obavezi roditelja/staratelja da blagovremeno upoznaju nosioce aktivnosti organizacije i realizacije studijske posjete o zdravstvenom stanju i sklonostima njihove djece, odnosno učenika;
- obavezi škole i Agencije da osiguraju visok kvalitet usluga prijevoza, smještaja, ishrane te drugih usluga u sklopu turističkog paket/aranžmana;
- obavezi da sa svim učenicima ugovori putničko i zdravstveno osiguranje, i
- obavezi upoznavanja svih sudionika sa preporukama Ministarstva zdravstva o postupanju u slučajevima da dođe do razboljevanja učenika u toku putovanja i boravka u turističkom mjestu.

i) PLANIRANJE CIJENA USLUGE

Ukupna cijena kompletног aranžmana košta _____ po učeniku.

Uplatu vršiti isključivo na račun Agencije.

Fakultativna ponuda: _____

j) TEHNIČKA REALIZACIJA

Tehnička priprema podrazumijeva radnje organizacije i realizacije, a naročito:

- odabir najpovoljnije ponude, shodno Zakonu o javnim nabavkama, izvršiti će se konkurentske zahtjeve najmanje tri ponude;
- stalne konsultacije sa roditeljima koji finansiraju studijsku posjetu;
- usaglašavanje Izvedbenog plana i programa sa cijenama Agencije, programom putovanja, te općim uslovima putovanja;
- usaglašavanje programa putovanja i općih uslova putovanja sa Zakonom o turističkoj djelatnosti, Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i odredbama Pravilnika;
- konsultacije sa ciljem potpune uključenosti i obaviještenosti roditelja o svim ponuđenim sadržajima, posebno u smislu izbora mesta realizacije i kompletнog aranžmana;
- utvrđivanje i upoznavanjem sa vremenskim okvirom, odnosno terminima (polazak, dolazak, boravak, povratak);
- vremenski okvir odgovornosti nosioca aktivnosti, Agencije i zaposlenika škole uključenih u realizaciju studijske posjete;
- prikupljanje podataka o organizaciji, kategorijama i uslovima smještaja, vrsti i kvalitetu vozila za prijevoz učenika, kvalitetu uslugu turističkog vodiča i drugih lica koja će tumačiti planirane odgojno-obrazovne sadržaje;

- aktivnosti usmjereni na prikupljanje dokumentacije neophodne za putovanje (pasovi, police putničkog i zdravstvenog osiguranja, te razne potvrde i druga dokumentacija za realizaciju turističkog paket/aranžmana);
- poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku realizacije oblika odgojno-obrazovnog rada;
- ažuriranje pisane dokumentacije koja obuhvata sve pojedinačne akte nastale u postupku obaviještavanja roditelja o ovim oblicima odgojno-obrazovnog rada, te pismene saglasnosti roditelja kojom se prihvaćaju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika;
- i druge obaveze, uvažavajući specifičnost studijske posjete.

k) NAČIN FINANSIRANJA PO KATEGORIJAMA UČENIKA

Roditelji obezbjeduju sredstva za finansiranje učešća svoje djece/učenika, koja podrazumijevaju sve troškove neophodne za učešće u studijskoj posjeti, kao i troškove koji podrazumijevaju naknadu štete prouzrokovane nemarnim ponašanjem učenika.

l) OSTALO

Tokom realizacije studijske posjete posebnu pažnju treba obratiti na:

- informiranje roditelja;
- dnevnik rada;
- evidentiranje bitnih podataka.

Po završenoj studijskoj posjeti, na prvoj narednoj sjednici Nastavničkog vijeća, voditelj studijske posjete će podnijeti izvještaj o realizaciji studijske posjete.

Evaluacija studijske posjete izvršit će se u skladu sa članom 68. Pravilnika o organizaciji i realizaciji izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, društveno-korisnog rada, škole u prirodi i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi.

Za sve ostale, eventualne, situacije koje nisu navedene u ovom Izvedbenom planu i programu primjenjivati će se odredbe već spomenutog Pravilnika, pri čemu će se posebna pažnja posvetiti na prava i obaveze organa i tijela škole, roditelja/staratelja, učenika, te prava i obaveze Agencije.

Zaključno, studijska posjeta se organizira i realizira u najboljem interesu učenika.

Odgovorno lice za realizaciju Izvedbenog plana i programa: _____

(Kopiju Priloga 3 dostaviti direktoru prije realizacije studijske posjete.)